

فتق چیست؟

در برخی از نواحی بدن مانند شکم، دیواره‌های عضلانی وجود دارد که اعضای موجود در این قسمت را در جای خود نگه می‌دارد. زمانی که این دیواره به هر دلیلی آسیب ببیند یا پاره شود، فتق ایجاد می‌شود. اعضای داخلی به بافت آسیب دیده دیواره شکمی فشار وارد می‌کنند. به عنوان مثال روده‌ها به بافت آسیب علائم فتق می‌شود.

زمانی که شکاف گسترده‌تر می‌شود، ممکن است زیر پوست فرد برآمدگی‌هایی نیز به وجود بیاید. **فتق‌ها** معمولاً خطری زیادی ندارند. اما درد آن‌ها زندگی روزمره بیمار را با مشکل مواجه می‌کند. لازم به ذکر است که هرنی خود به خود از بین نمی‌رود. بنابراین بیمار باید به کمک پزشک مانع از پیشرفت آن شود و برای درمان اقدام کند. در برخی موارد، **فتق‌های پیشرفته** به عمل جراحی باز نیاز خواهند داشت.

انواع فتق بر اساس محل:

انواع فتق عبارت است از:

فتق مغبنی (متداول ترین نوع این بیماری است و منظور فتق بالای کشاله ران است).

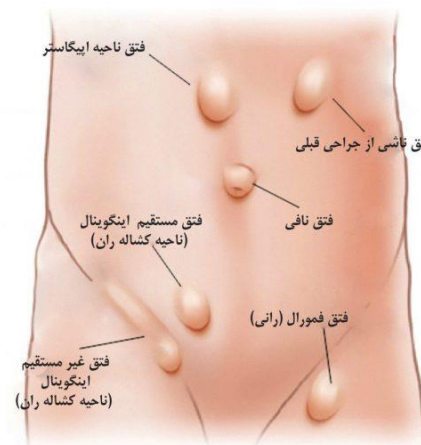
فتق شکافی (ایجاد فتق در محل جراحی های پیشین)

فتق نافی (اطراف ناحیه ناف)

فتق رانی (ایجاد فتق در قسمت بالای کشاله ران که در زنان شایعتر از مردان است)

فتق اپیگاستریک (فتق در پایین جناق سینه تا بالای ناف)

فتق دیافراگم یا هیاتال (که در آن احشاً شکمی میتوانند از راه دیافراگم به درون قفس سینه راه یابند).

فتق کشاله ران

این نوع شایع‌ترین نوع فتق به حساب می‌آید. فتق کشاله ران بیشتر در بین مردان شایع است. فتق کشاله ران با نام هرنی اینگوینال (**Inguinal hernia**) نیز شناخته می‌شود. زمانی که دیواره تحتانی شکم ضعیف یا آسیب دیده باشد، روده‌ها به کانال اینگوینال فشار وارد می‌کنند. این فشار منجر به بروز برآمدگی داخل کشاله ران می‌شود. در برخی از موارد این عارضه بیضه مردان را نیز درگیر می‌کند.

کانال اینگوینال در کشاله ران قرار دارد. این کانال در آقایان به ننگه داشتن بیضه‌ها کمک می‌کند. این رباط در خانم‌ها در ننگه داشتن رحم تأثیر دارد. بعد از تولد کانال فتق اینگوینال و بند ناف باید به طور کامل بسته شود. اما در برخی از مردان این عمل کامل انجام نمی‌شود. به همین دلیل احتمال بروز فتق کشاله ران در آن‌ها بیشتر است.

فتق هیاتال (Hiatal hernia)

این نوع هرنی با آسیب دیدن دیافراگم به وجود می‌آید. بخشی از معده از بافت آسیب دیده خارج می‌شود و در حفره سینه بیرون می‌زند. دیافراگم علاوه بر کمک در تنفس، ارگان‌های داخل قفسه سینه را از ارگان‌های داخل شکم جدا می‌کند. فتق هیاتال بیشتر در افراد بالای ۵۰ سال ایجاد می‌شود. البته ممکن است بافت دیافراگم نوزادان نیز به صورت مادرزادی آسیب دیده باشد و به این نوع فتق مبتلا باشند. هرنی هیاتال باعث رفلکس معده می‌شوند. با برگشت محتویات معده به مری، سوزش معده ایجاد می‌شود

فتق نافی

این نوع فتق بیشتر در کودکان و نوزادان به وجود می‌آید. در واقع دیواره شکمی نوزاد آسیب دیده است. اگر متوجه برآمدگی در ناحیه ناف و شکم نوزاد یا کودک خود شدید، باید به فتق مشکوک شوید. فتق نافی کودکان معمولاً بعد از یک الی دو سالگی از بین می‌رود. اما بهتر است در این مدت حتماً تحت نظر پزشک قرار گیرد. همچنین در صورتی که برآمدگی تا ۵ سالگی بهبود پیدا نکند، نیاز به درمان خواهد داشت.

فتق نافی ممکن است با وارد کردن فشار به شکم در بزرگسالان نیز به وجود بیاید. بارداری، چاقی و وجود مایعات در شکم علت‌های ایجاد این نوع فتق در بزرگسالان هستند.

هرنی شکمی

بسیاری افراد تنها با این نوع فتق آشنا هستند. زمانی که دیواره عضلانی شکم آسیب ببیند، ارگان‌ها از آن بیرون می‌زنند و هرنی ایجاد می‌شود. فتق شکمی ممکن است مادرزادی باشد یا در اثر عوامل دیگر ایجاد شود. مهم‌ترین علت‌های ایجاد فتق شکمی شامل چاقی، بارداری و ورزش‌های سنگین است. هرنی شکمی همچنین ممکن است در جایی که زخم جراحی وجود داشته، ایجاد شود. به این حالت فتق برش گفته می‌شود.

عوارض فتق شدید چیست؟

فتق به تنهایی خطر زیادی ندارد. ممکن است در زمان‌های خاصی احساس درد داشته باشید و نتوانید کارهای روزمره خود را انجام دهید. اما در صورت بی‌توجهی و عدم درمان این مشکل، در آینده عوارض جدی‌تری گریبانگیر بیمار خواهد شد. درد و تورم جزو عوارض همیشگی فتق هستند. همچنین اگر بافت ارگانی مانند روده در شکاف فشرده و حبس شود، مشکلات بسیاری برای شما به وجود می‌آورد. حتی ممکن است باعث انسداد روده شود. این موضوع در موارد شدیدتر حتی منجر به مرگ بیمار نیز خواهد شد. در صورتی که **فتق بیضه‌های آقایان** را درگیر کند، ممکن است توانایی جنسی آن‌ها را نیز تحت تأثیر قرار بدهد.

بیمارستان فوق تخصصی مدائن

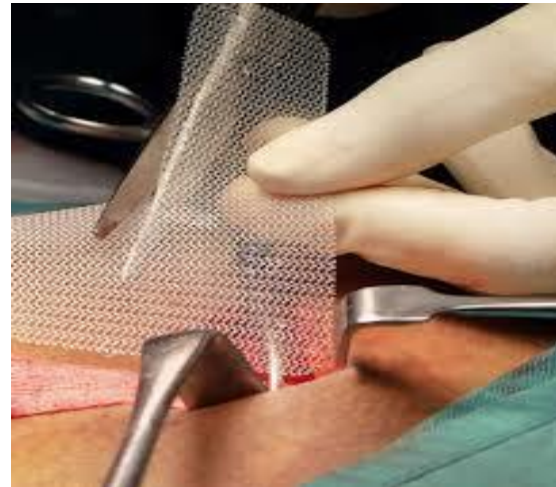
سلامتی روز افزون شما آرزوی ماست

فتق

واحد آموزش سلامت - ۱۴۰۱

MA-EP-PA-70-01

مش گذاری در عمل هرنی

برای استفاده آسان از اطلاعات سایت بیمارستان کد QR زیر را

اسکن نمایید.

منبع: <http://help.tums.ac.ir>

بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی مدائن

تهران، خیابان انقلاب، نرسیده به چهارراه ولی عصر، خیابان

صبا جنوبی

تلفن: ۶۶۴۰۵۷۰۵-۸ و ۶۶۴۶۵۳۵۵

وب سایت WWW.Madaen hospital .COM

علت های بروز فتق چیست؟

فشار زیاد هنگام دفع به علت‌هایی مانند یبوست شدید
 فعالیت شدید
 سرفه یا عطسه‌های شدید. به خصوص اگر با سیگار کشیدن همراه باشد
 بارداری در دفعات زیاد
 کهولت سن
 جراحی باز و ایجاد زخم در شکم
 کیست‌های موجود در بافت شکم
 اضافه وزن زیاد
 پروستات بزرگ شده
 مایع‌های داخل شکم
 دیالیز قسمت صفاقی
 تغذیه نامناسب

البته ممکن است برخی از افراد نیز بدون هیچ یک از دلایل بالا به انواع مختلف فتق مبتلا شوند. فاکتورهای دیگری چون زمینه ارثی نیز در ابتلا به این بیماری تأثیرگذار است. همچنین افرادی که در کودکی به فتق مبتلا بوده‌اند، بیشتر در معرض ابتلای دوباره قرار دارند. احتمال ابتلای آقایان نسبت به خانم‌ها هشت برابر بیشتر است.

روش های درمانی هرنی چگونه است؟

این روش برای فتق‌های بسیار بزرگ و مشکل ساز کاربرد دارد. در جراحی باز پزشک با استفاده از بخیه و مش (mesh) شکاف را ترمیم می‌کند. پزشک در این روش مجبور به ایجاد شکاف‌های نسبتاً بزرگی در شکم یا کشاله ران می‌شود. این زخم‌های بزرگ باعث می‌شوند که در صورت ورود فشار بعد از بهبودی، احتمال ابتلا مجدد بیمار به فتق بالا برود. البته این موضوع تا حد زیادی به مهارت پزشک و کنترل ترمیم کامل زخم نیز بستگی دارد. زخم‌های جراحی با استفاده از بخیه یا چسب‌های جراحی بسته می‌شود. این عمل تحت بیهوشی عمومی انجام می‌شود.

لاپاراسکوپی چیست؟

در لاپاراسکوپی به جای ایجاد یک شکاف بزرگ، چند شکاف کوچک ایجاد می‌شود. به همین دلیل می‌توان گفت این روش نسبت به جراحی باز کم‌تر تهاجمی است. در این روش جراح با استفاده از چند برش کوچک و به کمک دوربین و تجهیزات، شکاف فتق را ترمیم می‌کند. دوربین و نوری کوچک با استفاده از لوله وارد بدن بیمار می‌شود. شکم با گاز پر می‌شود تا پزشک دید بهتری داشته باشد و بتواند راحت‌تر هرنی را درمان کند. همچنین اگر در شکم یا کشاله ران بیمار از پیش اسکار یا زخم وجود داشته باشد، گاهی پزشک می‌تواند با باز کردن همان نقاط قبلی لاپاراسکوپی را انجام دهد.